

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 16/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Rastislavom Lenartom, Pollova 32, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 143/2017 a jeho uznesením z 24. augusta 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 143/2017 a jeho uznesením z 24. augusta 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 11 Co 225/2015 z 31. januára 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) potvrdil uznesenie Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 283/2014-56 z 8. apríla 2015, ktorým bolo zastavené konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobu podľa § 10 ods. 1 a § 12 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľa proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu odmietnuté.

3. Hlavné dôvody, ktoré boli podkladom na vydanie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, považuje sťažovateľ za prejav porušenia jeho ústavného práva na spravodlivý proces. Po doručení dovolania sťažovateľ nebol vyzvaný na odstránenie zrejmeho nedostatku, t. j. že musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Ak by bol krajský súd alebo okresný súd vyzval sťažovateľa na odstránenie tohto nedostatku, sťažovateľ by doručil splnomocnenie z 2. januára 2017 udelené v záhlaví uvedenému advokátovi. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nevyplýva, že by bolo preukázané, že sťažovateľ bol riadne poučený v zmysle § 436 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a zároveň nevyplýva, že takéto poučenie mu bolo doručené do vlastných rúk. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu teda nebol uvedený odkaz na dôkaz o existencii takéhoto poučenia, ktoré mal vykonať okresný súd voči sťažovateľovi. Sťažovateľ uviedol, že nemá vedomosť o tom, že by boli zo strany okresného súdu vykonané procesné úkony v zmysle § 436 a § 437 CSP. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nie je zrejmé, či sa postupovalo v zmysle už uvedených zákonných ustanovení. Z uvedených dôvodov sťažovateľ preto považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu aj za nepreskúmateľné, a teda zmätočné.

4. Sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nálež, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 označených základných práv postupom najvyššieho súdu

v namietanom konaní, zruší napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie. Okrem toho sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € a náhrady trov konania v sume 312,34 €.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

9. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

10. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

11. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje (m. m. I. ÚS 607/2017, I. ÚS 257/2017, I. ÚS 490/2017).

12. Ústavný súd vzhľadom na dikciu ustanovenia § 20 zákona o ústavnom súde konštatuje, že hoci sťažovateľ spolu so sťažnosťou doručil aj splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, predmetné splnomocnenie bolo udelené (len) generálne – „v konaní pred a na Ústavnom súde Slovenskej republiky“ – bez označenia veci alebo postupu orgánu verejnej moci, resp. konkrétneho právoplatného rozhodnutia, opatrenia či iného zásahu, ktoré majú byť v konaní pred ústavným súdom sťažnosťou napadnuté. V prípade, že sťažovateľ mieni udeliť splnomocnenie advokátovi na zastupovanie pred ústavným súdom v konaní o jeho sťažnosti smerujúcej proti súdному rozhodnutiu, je potrebné, aby splnomocnenie obsahovalo nezameniteľné a dostatočne určité označenie predmetu konania o sťažnosti, ktorým je právoplatné rozhodnutie súdu minimálne s identifikačnými údajmi: o aký druh rozhodnutia ide (napr. rozsudok, uznesenie), označenie súdu, ktorý rozhodnutie vydal, označenie veci, na ktorú sa rozhodnutie vzťahuje (uvedením jej spisovej značky alebo čísla konania), a dátum (čas) vydania rozhodnutia (deň, mesiac a rok). V tejto súvislosti pozornosti ústavného súdu

neušlo, že predmetné splnomocnenie bolo udelené 2. januára 2017 (skoro 1 rok pred podaním ústavnej sťažnosti) predovšetkým z dôvodov uvedených v bode 3 tejto sťažnosti.

13. Vychádzajúc z už uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom (ako obligatórna náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde) nebolo udelené na zastupovanie vo veci namietaného porušenia sťažovateľom označených práv v príčinnej súvislosti s postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 143/2017 a jeho uznesením z 24. augusta 2017. V neposlednom rade ústavný súd dodáva, že z udeleného splnomocnenia nie je možné identifikovať ani napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu predchádzajúci postup okresného súdu či krajského súdu.

14. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

15. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2018